

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:
2020/2000-2, 1 BRE

DATO: / DATE:
18. desember 2020

Høring - forslag til endringer i forskrift om fosterhjem

Statens helsetilsyn viser til Barne- og familiedepartementet (BFD) sin høring om forslag til endringer i forskrift om fosterhjem. Høringsfristen er 21. desember 2020.

Helsetilsynet støtter i det vesentlige innholdet i de endringene som foreslås.

Forslagene i høringsnotatet er ment å møte flere av utfordringene som er avdekket på fosterhjemsområdet. Det foreslås å forskriftsfeste flere tiltak og krav som skal bidra til bedre kvalitet i fosterhjemsarbeidet.

Helsetilsynet legger i utgangspunktet til grunn at forskriftsfesting og en klargjøring av hvilke krav som stilles vil være en vesentlig hjelp til å styre virksomhetenes praksis på fosterhjemsområdet. Vi er likevel usikre på om dette vil være tilstrekkelig til at praksis endres da vi ser at mange kommuner har vansker med å etterleve dagens krav. Det er etter vår mening den største trusselen mot at det enkelte barn får et fosterhjem tilpasset sitt behov.

Når det gjelder ivaretagelse av større ansvar på fosterhjemsområdet er vi bekymret for de mindre barneverntjenestene som det fremdeles finnes mange av. Vi viser her til erfaringene etter forsøkene med endret ansvarfordeling mellom stat og kommune - i Alta, Færder og Røyken; var det bare en av kommunene som syntes å ivareta oppgavene på fosterhjemsområdet.

Helsetilsynet støtter forslaget om at vurderingene av om noen i familien/nettverket kan være fosterhjem skal dokumenteres. Dette er i tråd med det som har blitt pekt på gjennom flere landsomfattende tilsyn på barnevernområdet, nemlig at dokumentasjonen i mange tilfeller er mangelfull og en utfordring for tjenestene. Uten dokumentasjon er det vanskelig å vite hva som er gjort og hvorfor, samt at det er vanskelig å sikre kontinuitet og fremdrift i sakene. Tydelige krav til dokumentasjon vil bidra til å sikre forutsigbarhet og etterprøvbarhet som er bærende prinsipper i forvaltningsretten.

Helsetilsynet mener videre at det er en naturlig følge av at ansvaret for å godkjenne fosterhjem er lagt til omsorgskommunen at det også innføres en undersøkelses- og

informasjonsplikt for omsorgskommunen når barnet plasseres i en annen kommune. Vi vil samtidig understreke at det er viktig at omsorgskommunen også må undersøke om barnevernstjenesten i fosterhjemskommunen har informasjon som tilsier at fosterhjemmet ikke bør godkjennes, slik at man kan unngå feilplasseringer på grunn av manglende informasjon.

Helsetilsynet støtter også forslaget om at grunnleggende opplæring for fosterforeldre skal gjennomføres før barnet flytter inn og at dette er forutsetning for godkjenning. Det samme gjelder forslaget om at opplæringen skal være i tråd med nasjonale faglige anbefalinger.

Helsetilsynet støtter forslaget om å presisere innholdet i oppfølgingen av fosterbarn og fosterhjem og kravet om at oppfølgingen skal være helhetlig og tilpasset det enkelte barn og fosterhjem. Oppfølgingen må være helhetlig og tilpasset både i planleggingen før innflytting og underveis mens barnet bor i fosterhjemmet. Vi er tilfreds med at minimumskravet til antall fosterhjemsbesøk opprettholdes. Helsetilsynet har på oppdrag fra departementet gjennomgått to barnevernsaker. Her så vi at noe av svikten knyttet seg til at det tok lang tid før nødvendig veiledning og oppfølging var etablert. Vi antar at dette kan gjelde for flere plasseringer. Derfor mener vi det er behov for å understreke at fosterhjemmene som skal ta imot et barn får en så god forberedelse, veiledning og støtte i etableringsfasen som mulig.

Avslutningsvis vil Helsetilsynet bemerke at mange av tiltakene som foreslås i notatet beskriver en normalsituasjon som ikke alltid lar seg gjennomføre i praksis. Særlig vil dette gjelde i hastesituasjoner (som det foreslås unntak for). Vår bekymring gjelder de barneverntjenestene som nå ikke klarer å etterleve kravene til å følge opp fosterhjem, og som sannsynligvis heller ikke vil klare det selv om tiltakene som foreslås forskriftsfestes. Selv om det ikke er en automatisk sammenheng mellom kommunestørrelse og kvalitet i barnevernet, finner vi grunn til å peke på at det fremdeles er mange små barneverntjenester med færre enn fem ansatte. Forslaget forutsetter robuste fagmiljøer. Ut fra våre tilsynserfaringer (nærmere beskrevet i vår høringsuttalelse til NOU 2018:18) og det faktum at regionreformen bare delvis har medført etablering av større kommuner, er Helsetilsynet bekymret for om alle kommunene vil makte å innfri de aktuelle kravene og forventningene som foreslås.

Med hilsen

Børge Tomter etter fullmakt
avdelingsdirektør

Berit Roll Elgsaas
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Saksbehandler: Berit Roll Elgsaas, tlf.21 52 98 50

